TEOLOGIJA ZA LAIKE

Peter Schallenberg

MORALNA TEOLOGIJA

1

Peter Schallenberg
MORALNA TEOLOGIJA

Peter Schallenberg

MORALNA TEOLOGIJA

DRUŽINA
Ljubljana, 2005

Zbirka TEOLOGIJA ZA LAIKE 1
Uredil: Rafko Valenčič

Peter Schallenberg
MORALNA TEOLOGIJA

Naslov izvirnika:
Peter Schallenberg, *MORALTHEOLOGIE. Christliche Gesellschaftslehre*, Bonifacius GmbH Druch – Buch Verlag, Paderborn 2001.
Italijanska izdaja: Peter Schallenberg, *TEOLOGIA MORALE*, Eupress SA, Pregassona (Svizzera) 2002.
© Družina, d. o. o. Z dovoljenjem avtorja in založbe (2005).

Prevod iz italijanščine in spremna beseda:
Rafko Valenčič
Redakcija: Anton Mlinar
Lektorirala: Marija Bratina
Oprema: Tone Seifert

Izdala: DRUŽINA, d. o. o.
Odgovarja: dr. Janez Gril

Tisk: Schwarz d.o.o.
Ljubljana 2005

Kristus Pantokrator, mozaik v polkrožni apsidi normanske katedrale v Cefalu (Sicilija), 1148

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

241

SCHALLENBERG, Peter, 1963
Moralna teologija / Peter Schallenberg ; [prevod iz italijanščine in spremna beseda Rafko Valenčič]. - Ljubljana : Družina, 2005. - (Zbirka Teologija za laike ; 1)

Prevedeno po: Teologia morale; izv. nasl.: Moraltheologie

ISBN 961-222-550-8

218926336

SPREMNA BESEDA

Ob branju »Moralne teologije« Petra Schallenberga je mojo pozornost pritegnilo nekaj njenih značilnosti. Najprej razdelitev, ki že v naslovih poglavij nakazuje obravnavano snov, da bralec takoj prepozna, kaj lahko in česa ne more pričakovati. Naslovi so dovolj jasni in povedni, da prebudijo gotovost o vsebine knjige.

Vsebinska zasnova ne odstopa od klasične moralno–teološke zasnove, ki gradi na antropoloških in filozofskih temeljih, vendar je hkrati zvesta naročilu koncila, naj se »posebna skrb posveti spopolnjevanju moralne teologije, ki naj svojo znanstveno razlago bolj zajema iz nauka Svetega pisma in tako pojasni vzvišenost poklica vernikov v Kristusu in njihovo dolžnost, da v ljubezni obrodijo sad za življenje sveta« (DV 18).

Posebno pozornost pa je pritegnilo dejstvo, da je knjiga izšla v zbirki teoloških priročnikov, namenjenih laikom. Napisali so jih strokovnjaki raznih teoloških področij in raznih narodnosti. Med strokami najdemo vsa pomembnejša teološka področja: Sveto pismo nove in stare zaveze, osnovno bogoslovje, dogmatiko, liturgiko, pastoralko in katehetiko, cerkveno pravo, cerkveno zgodovino, pa tudi filozofijo in antropološke vede ter seveda - moralko. V meni se je rodila misel, da bi morali imeti nekaj podobnega tudi v slovenskem jeziku in za vsa področja teologije. Kako naj se laiki izobražujejo, živijo svojo vero sredi današnjega sveta, sprejemajo nove naloge v Cerkvi in družbi, če niso duhovno oblikovani in teološko izobraženi? Res je, da imamo na voljo nekaj obširnih in tudi

zahtevnih publikacij (priročnikov, monografij, prevodov, skript), ki so izšle v zadnjih letih. Večinoma gre za obširna besedila, ki poleg časa zahtevajo tudi učitelja, ki bo bralcu pomagal pri branju in razumevanju prebranega.

Pred očmi sem imel zlasti slušatelje Pastoralno–teološke šole, ki se na raznih krajih naše domovine pripravljajo na pastoralno poslanstvo kateheta in pastoralnega delavca ali želijo poglobiti svojo vero in duhovno življenje. Prav tem naj bi bili namenjeni podobni priročniki.

Slovenski prevod, pripravljen po italijanski izdaji, ima glede na izvirnik nekaj dopolnitev: zaradi pedagoške preglednosti so dodane nekatere razdelitve; opombe so iz besedila prenesene na dno strani; avtorjevemu besedilu so z njegovim dovoljenjem dodana besedila iz koncilske Pastoralne konstitucije Cerkev v sedanjem svetu *ter okrožnic* Janeza Pavla II. Vera in razum *in* Evangelij življenja*; izboru avtorjeve literature pa je dodana še nam dostopna literatura v slovenščini in drugih jezikih.*

Slovenski prevod priročnika izhaja z dovoljenjem avtorja Petra Schallenberga in založbe Bonifacius. Obema se za dovoljenje iskreno zahvaljujem. Upam, da bo slovenska izdaja obogatitev za vse, ki si prizadevajo za globlje spoznanje verskih in moralnih resnic ter lastno duhovno podobo.

Rafko Valenčič

Kazalo

Spremna beseda (Rafko Valenčič) 5

UVOD
ETIKA KOT TEOLOŠKA ZNANOST 9
1.2 Kdo je človek? 11
1.3 Etos in etika 12
1.4 Moralnost 13
1.5 Moralna teologija 14
1.6 Osnovna in posebna moralna teologija .. 15
1.7 Katoliški družbeni nauk 16

KRŠČANSKA PODOBA ČLOVEKA 19
2.1 Narava in oseba 20
2.2 Podoba in podobnost v stvarjenju in odrešenju 23
2.3 Stvarjenje kot narava 29
2. 4 Milost kot nadnaravno: Kristus je novi človek 33

KREPOST IN SREČA 37
3.1 Kreposti in dolžnosti 38
3.2 Naravne kreposti 42
3.3 Moralne in kardinalne kreposti 45
3.4 Teološke kreposti: vera, upanje, ljubezen . 51
3.5 Sreča in blaženost 53

KRIVDA IN GREH 59
4.1 Svoboda in greh 60
4.2 Spreobrnjenje in pokora 63

VIRI MORALNOSTI 67
5.1 Človeško delovanje 68
5.2 Moralno delovanje 69

MORALNA NORMA IN VEST 73
6.2 Kristusov zakon 78

6.3 Človeški zakon 81
6.4 Izvorna vest in situacijska vest 82

POSEBNA MORALNA TEOLOGIJA: VODILNE MISLI DEKALOGA 87
7.1 Resnica 88
7.2 Spolnost 89
7.3 Življenje 90
7.4 Lastnina 93
7.5 Poklic in delo 95
7.6 Družina in država 97

DUHOVNOST 101
8.1 Oseba in osebnost 102
8.2 Mistika in politika 103
8.3 Molitev in delo 104

CILJ MORALNE TEOLOGIJE 107
Sklep 107

DOPOLNITVE 109

Drugi vatikanski koncil (1962–1965) 109
PASTORALNA KONSTITUCIJA
CERKEV V SEDANJEM SVETU 109

Janez Pavel II.
OKROŽNICA SIJAJ RESNICE 119

Janez Pavel II.
OKROŽNICA EVANGELIJ ŽIVLJENJA 131

Literatura 139
Kazalo 143

Peter Schallenberg (1963) je študiral teologijo v Paderbornu (1982–1984) in Rimu (1984–1991), kjer je opravil magisterij (1988) in doktorat iz moralne teologije (1992). Opravljal je razne pastoralne službe (vikar, direktor komende Dortmund), bil predavatelj družbenega nauka Cerkve v Paderbornu. Leta 2004 je postal profesor za moralno teologijo in družbeni nauk Cerkve na Teološki fakulteti v Fuldi (Nemčija).
Med njegovimi deli navajamo: Divinae naturae particeps. Die Entwicklung des theonomen Naturrechts der späten Neuscholastik im deutschen Sprachraum 1900–1960 (München 1993); skupaj s Thomasom Schäfersom in Udom Zelinko, Mission herausgefordert. Evangelisierung als kirchlicher Auftrag (Paderborn 1999); Moraltheologie. Christliche Gesellschaftslehre (Paderborn 2001); z Reinhardom Marxom, Wir haben Christi Sinn (Paderborn 2002); s Hartwigom Trinnom in Benediktom von Achenom, Durchschaute Wirklichkeit (Dortmund 2003); Liebe und Subjektivität (Münster 2003). Sodeloval je tudi pri Dizionario di Bioetica (Bologna 1994), razprave in strokovne članke o moralnih, zlasti bioetičnih in družbenih vprašanjih objavlja v znanstvenih in strokovnih revijah.

1

DRUŽINA

9 789612 225506

1.950 SIT